

ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО

Кучер І., аспірант
e-mail: biletskaoo@ukr.net

Подільський державний аграрно-технічний університет

У всьому світі зріс інтерес до використання лляної олії в їжу у зв'язку з її лікувальними властивостями, обумовленими високим вмістом ліноленової кислоти. У насінні льону олійного міститься до 45% олії, яка швидко висихає (йодне число 175-195), утворюючи тонку гладеньку блискучу плівку. Оліфа з льону є якісною фарбою в електротехнічній, авіаційній, автомобільній, ливарній, суднобудівній промисловості. Лляну олію вживають в їжу в разі порушення обміну речовин та при атеросклерозі. Завдяки вмісту ненасичених жирних кислот (олеїнова, лінолева, ліноленова, ізоліноленова), олія сприяє зниженню вмісту холестерину в крові. Насіння і олію льону використовують також як лікарські засоби з протизапальною і обволікаючою дією, застосовуються при запаленні та виразках шлунково-кишкового тракту. Із олії одержують препарат лінетол для лікування опіків шкіри. Льон має велику кормову цінність. В одному кілограмі насіння міститься 1,8 кормових одиниць, а в макусі – 1,2 к.о. Макуха містить 33% білка та близько 9% жиру і за кормовими якостями переважає макуху інших рослин, з зв'язку з легким засвоюванням тваринами.

Отже, льон є затребуваною культурою, тому вивчення технологічних параметрів вирощування цієї культури є актуальним. Польові досліді проводяться у господарстві ТОВ «Голозубинецьке», яке розташоване в с. Голозубинці, Дунаєвського р-н. Хмельницької області.

Вивчаються: норми висіву насіння: 4млн, 5млн; сорти: Водограй, Живинка, Світлозір; застосування мікроелементів: Бор – 1л/га + Сірка – 1л/га; Бор – 1,5л/га + Сірка – 1,5л/га.

З агротехніки використані наступні прийоми. Восени була проведена оранка на 23-25см. Весною боронами зроблено закривання вологи, в перед посівну культивуацію розкидачем внесено нітроамофоску марки 16:16:16 в нормі – 150 кг/га; 07.04. проведений посів у відповідності до схеми досліді, з глибиною загортання насіння 2 см із внесенням нітроамофоски 16:16:16 в нормі 70 кг/га, відразу проведено прикатковування посіву кожного із 3-х сортів відповідно до густоти; 25.04 проведено обприскування гербіцидом (Ореол Максі – 1 л/га); 30.04 внесено розкидним методом добриво Селітросан 30 (N₃₀S_{17,5}) – 100 кг/га; 14.05 – обприскування гербіцидом від більшості дводольних бур'янів препаратом Хармоні – 20 г/га; 22.05 – внесення розкидним методом добриво Селітросан 30 (N₃₀S_{17,5}) – 70 кг/га; 5.06 у фазу бутонізації, проведено обприскування мікродобривами відповідно до схеми досліді.

22.04 у фазу повної схожості рослин, було проведено підрахунок схожих рослин на досліджуваних варіантах.

Таблиця 1. Схожість льону олійного залежно від норми висіву насіння у розрізі досліджуваних сортів

Норма висіву насіння, млн/га	Сорт		
	Водограй	Живинка	Світлозір
4	3,62	3,06	3,26
5	4,18	4,00	4,35

Таким чином можемо відмітити, що кожен сорт по-різному відреагував на заплановану густоту посіву, але сорт Живинка найбільш відчутно втратив густоту рослин.

Список використаної літератури

1. Гобеляк Ю.М. Врожайність насіння льону олійного залежно від норм висіву. *Вісник Львівського ДАУ: Агронія*. Львів, 2007. № 11. С. 191–194.
2. Коротич П. Льон – нова перспектива в родині олійних. *Пропозиція*. 2006. № 2. С. 36–38.
3. Заєць С.О., Заверюхін В.І. Льон олійний на Півдні України. *Деловой агрокомпас: Херсонський обласний ежесеміщній журнал*. Херсон: Компас, 2005. № 3 (105). С. 28–31.
4. Полякова І.О., Поляов О.І. Перспективи вирощування льону олійного. *Агровісник. Україна: Науково-виробничий журнал*. К.: Хімагропромаркетинг, 2006. № 10. С. 39–40.
5. Ушкаренко В.О., Лазер П.Н, Рудік О.Л. Особливості елементів технології вирощування льону олійного в умовах Півдня України. *Матер. допов. Міжн. наук. конф. «Онтогенез – стан, проблеми та перспективи вивчення рослин в культурних та природних ценозах»* (Херсон, 7–8 вересня 2012 року). Херсон, 2012. С. 168–172.